

STATISTIKA ODPADŮ 2019: INFORMACE O ZMĚNÁCH

Jaroslav Sixta, Jan Ernest

Seminář „Oběhové hospodářství III“
16. 2. 2021

Revize statistických dat ČSÚ o odpadech

■ Nejnovější **výstupy**:

- 5.2. - Publikace „Produkce, využití a odstranění odpadů 2019“
- 16.2. - Avizován release Eurostatu ke komunálním odpadům

■ Změny v sestavování statistiky odpadů vyplývají z dvou vlivů:

■ Aplikace nového konceptu **komunálního odpadu**

= Změna interpretace definice pojmu komunální odpadu v souladu s doporučeními Eurostatu bez bezprostředního dopadu na zdrojová data

■ Využití **administrativních dat** MŽP z Integrovaného systému ohlašovacích povinností (ISPOP)

= Rozšíření zdrojových dat a zlepšení pokrytí sledované populace; zvýšení kvality dat při snížení administrativní zátěže respondentů

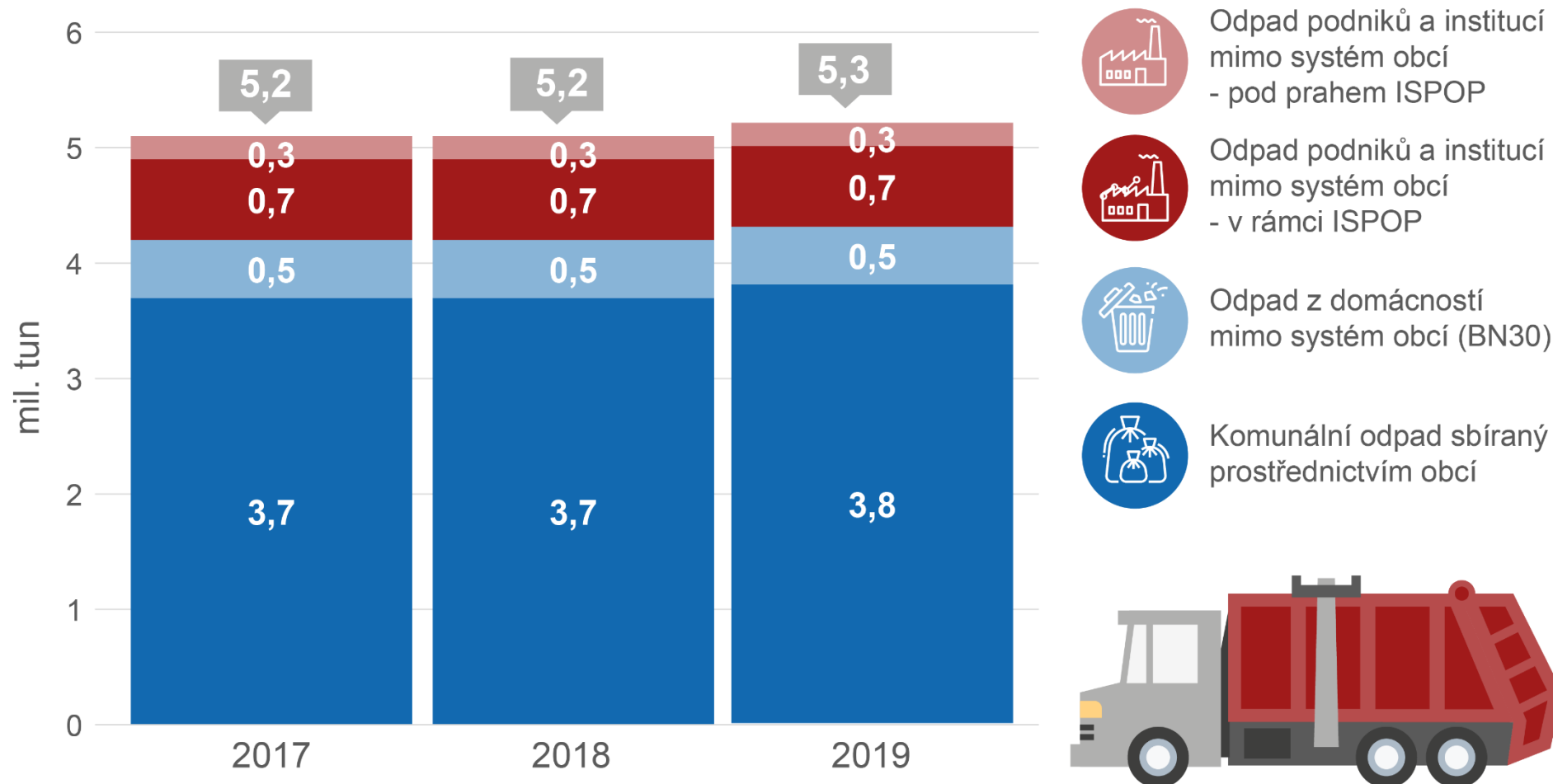
Komunální odpad – změna konceptu (1)

- Statistika komunálního odpadu v EU: Do r. 2019 bez právního základu formou **společného dotazníku Eurostat/OECD**
- Komunální odpad: **Odpad z domácností a odpad, který je povahou a složením podobný odpadu z domácností**
 - Stabilní, avšak ne zcela jednoznačný výklad definice, koordinace prostřednictvím metodických doporučení Eurostatu (Guidance)
 - Směrnice o odpadech (2018) = **aktualizovaný výklad definice** vč. vazby na společný dotazník; koordinace promítnutí do reportingu od r. 2020 (pilot 2019) vč. nových metodických pokynů
- Reakce ČSÚ:
 - Interní diskuse nad metodickými podklady
 - Externí **metodický audit** statistiky komunálního odpadu
 - Návrh řešení v národním prostředí, **konzultace s Eurostatem**

Komunální odpad – změna konceptu (2)

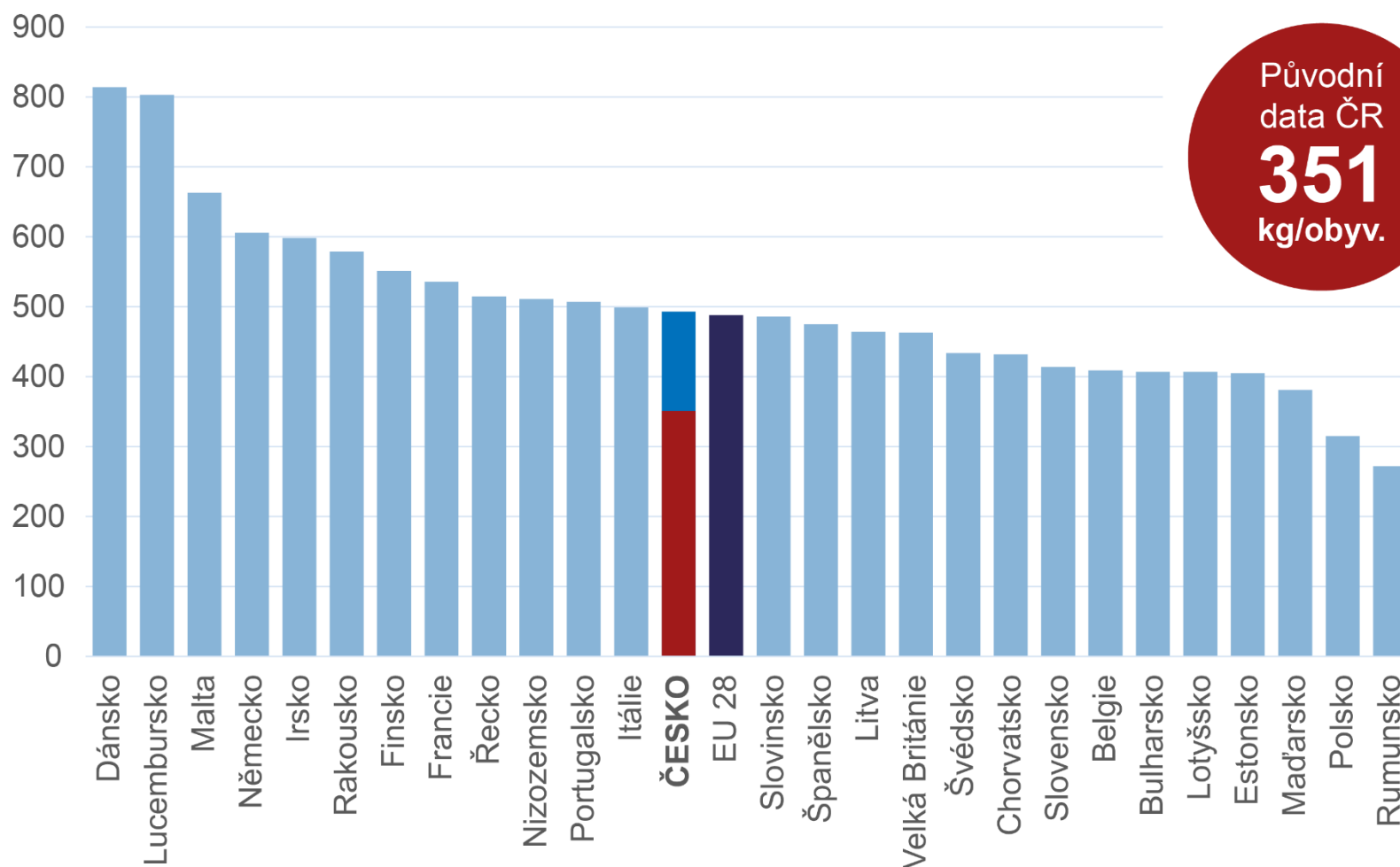
- Doposud za komunální považován odpad shromažďovaný **prostřednictvím obcí** (NACE 84)
- Doporučení auditní skupiny
 - Nejen odpad z obcí, ale **i z podniků a veřejných institucí**
 - Vyloučení odpadu z výroby, zemědělství, lesnictví atd. je třeba vnímat jako vyloučení odpadu z ekonomické činnosti, ne z podniků dle převažující činnosti
 - Katalog odpadů (LoW) **1501* a 20*** (kromě 200202, 200304, 200306)
 - **Matice výjimek** dle NACE x LoW, kdy data indikují spíše podnikový odpad
 - Zahrnutí odpadu občanů předaný **mimo obecní systémy** (BN30)
- Konzultace výsledků s Eurostatem
 - Přínos: Řešení speciálních případů, vazba na data dle Nařízení 2150/2002
 - Bez změny by ČR od r. 2020 byla v rozporu s legislativou EU

Produkce komunálního odpadu: Výsledky a kvantifikace rozdílů mezi koncepty

■ Dosavadní časová řada pokračuje jako podrobnější rozklad pojmu komunální odpad

Mezinárodní srovnání: Produkce komunálního odpadu v kg na obyvatele (2018)

Původní data ČR
351
kg/obyv.

Aktuální data ČR
493
kg/obyv.

Využití administrativního zdroje

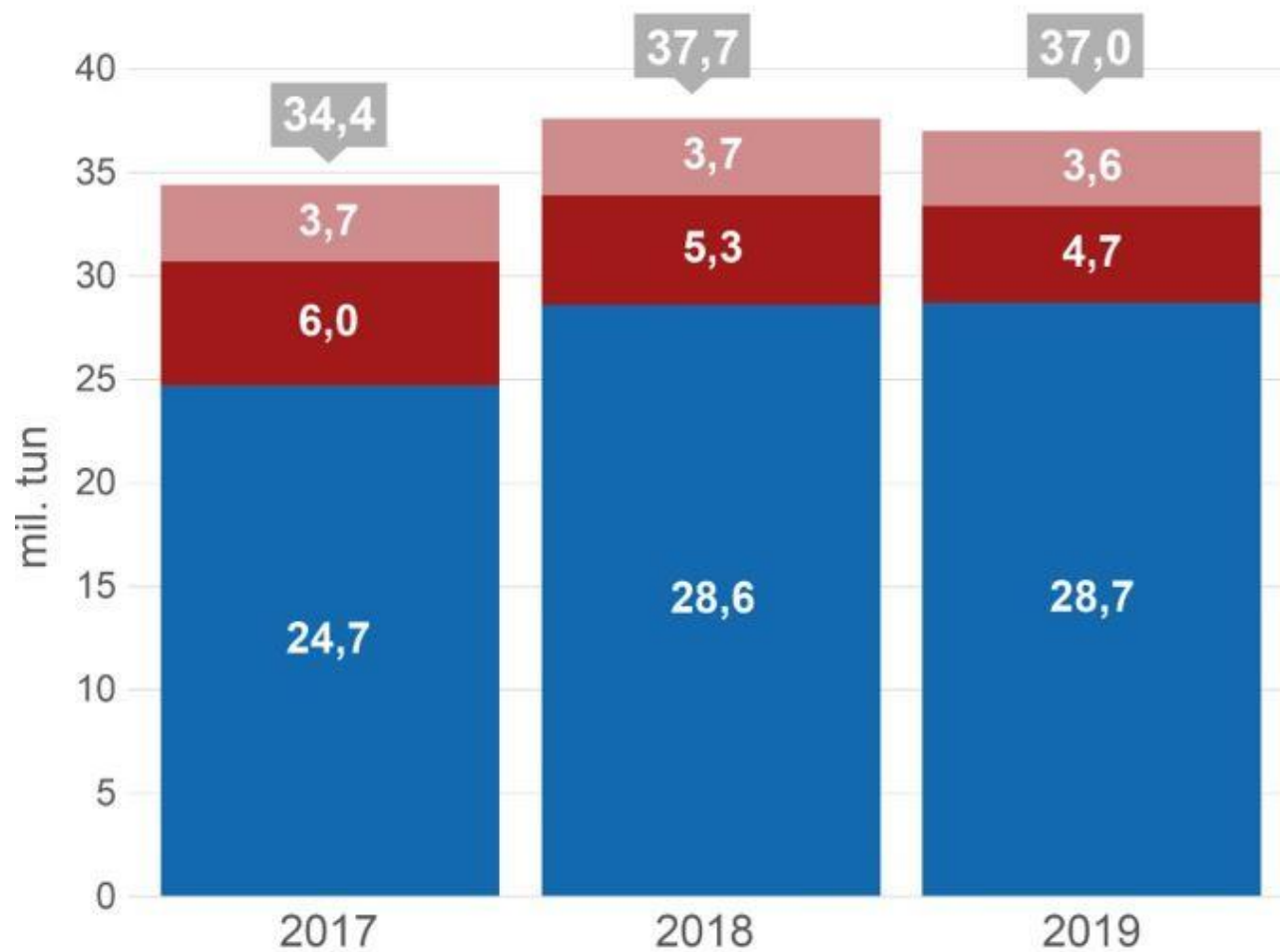
- Statistiky ČSÚ x administrativní data MŽP – tzv. dvojí data
 - Metodické rozdíly, díky konkrétním pozorováním zároveň pochyby o využitelnosti primárních dat z ISPOP pro statistické účely
 - Ujednání mezi ČSÚ, MŽP a ÚV ČR
 - MŽP zpřístupnilo kompletní data z ISPOP – pozitivní výsledky analýz, proto dohoda o pravidelném předávání dat (2019)
- Postupná implementace do statistického zpracování:
 - 1) Redukce šetření u obcí (2018), 2) Redukce šetření u podniků (2019)
 - Aktuálně podstatné rozšíření pokrytí populace na jednotky identifikovatelné přímo nebo nepřímo pomocí ISPOP (+230 tis. subjektů)
 - Přesnější informace o regionálním rozložení produktů
 - Řešení nedostatků šetření Odp 5-01 (např. zahrnutí interní recyklace)
 - S daty za rok 2019 přepočítání časových řad do r. 2017

Využitelnost primárních dat o produkci odpadů: ISPOP vs. ODP 5-01 (t) na souboru úlohy ODP 5-01

	2017		2018		2019	
	ISPOP	Odp 5-01	ISPOP	Odp 5-01	ISPOP	Odp 5-01
Základní soubor (ZS) Odp 5-01, v tom:	24 678 469	23 926 280	28 620 315	28 234 832	28 716 613	29 678 634
Výběrový soubor Odp 5-01	22 793 464	22 507 828	25 084 123	25 498 530	21 617 218	22 556 538
Dopočet na ZS Odp 5-01, v tom:	1 885 005	1 418 452	3 536 192	2 736 302	7 099 395	7 122 096
- imputace z ISPOP	0	0	1 475 155	1 457 725	7 017 613	7 017 613
- rotační model	1 885 005	1 418 452	2 061 037	1 278 577	81 782	104 483

- Údaje za základní soubor Odp 5-01 (cut-off treshold, cca 22,5 tis. jednotek)
- Vykázaná data – rozdíl max 3 %, větší je rozdíly z aplikace odpočtových metod
- Nepotvrdil se významnější vliv duplicitních dat a volby jednotky pozorování

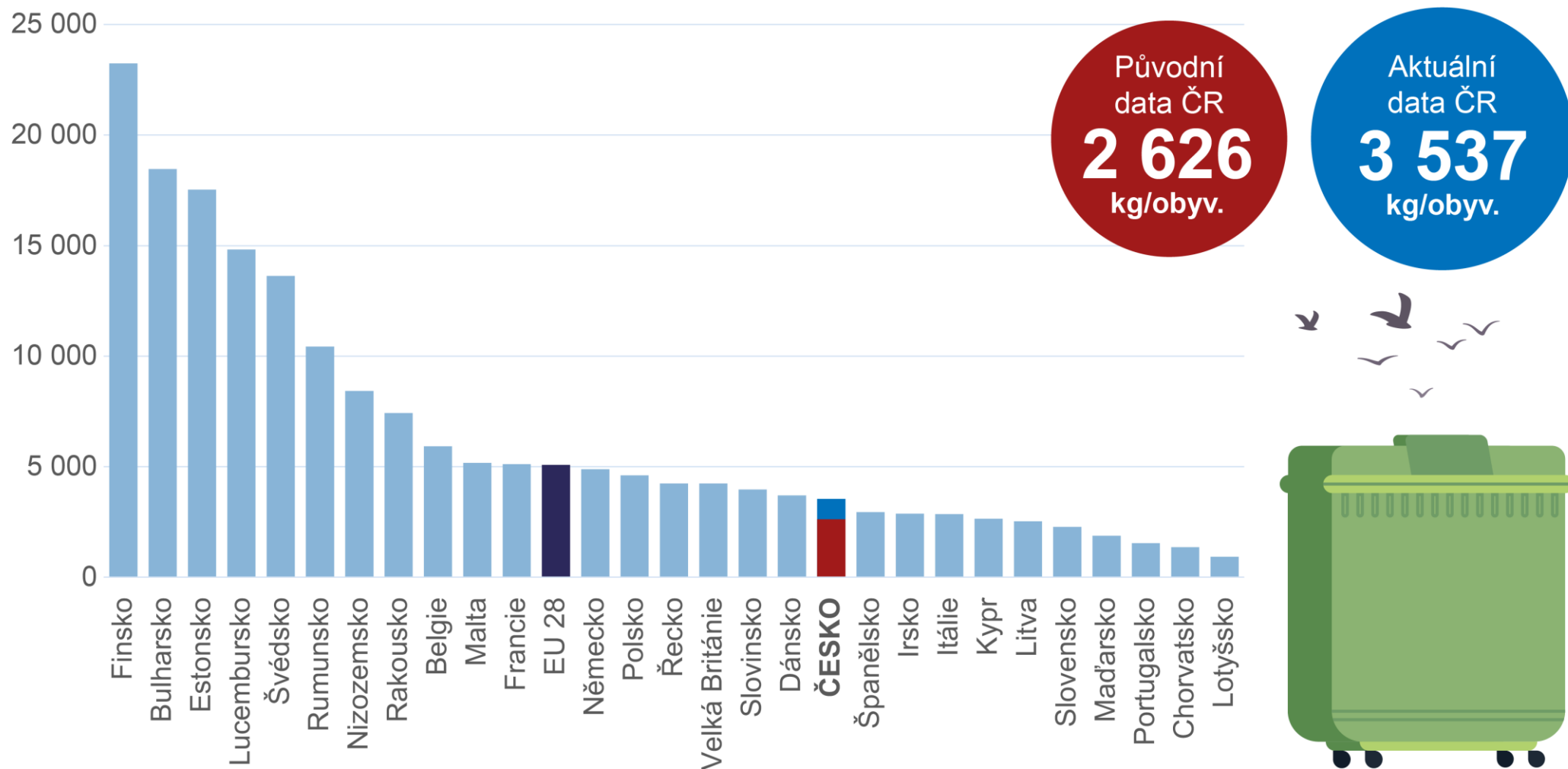
Produkce celkových odpadů: Aktuální data a dekompozice rozdílů proti původní metodě

- Jednotky mimo ISPOP + BN30
- Jednotky v ISPOP mimo ZS Odp 5-01
- Základní soubor Odp 5-01

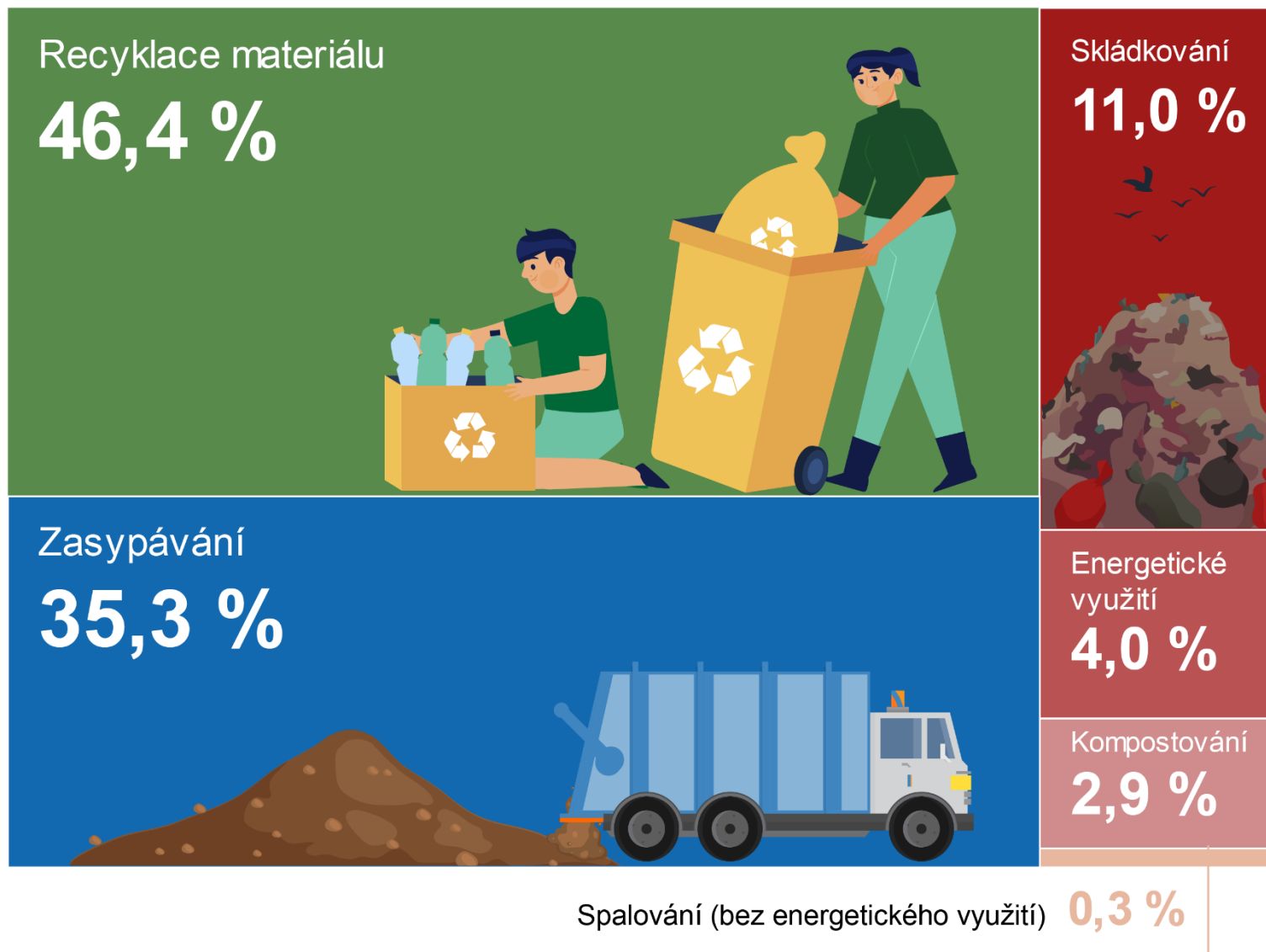
Mezinárodní srovnání: Produkce odpadů celkem v kg na obyvatele (2018)

Nakládání s odpady: Statistický koncept a dle EU

- ČSÚ respektuje pojetí **nakládání s odpady podle nařízení 2150/2002 o statistice odpadů** a souvisejícího manuálu:
 - Data o produkci odpadů zahrnují veškerý odpad (primární i sekundární) produkováný statistickými jednotkami, což znamená, že dvojité započítávání je součástí tohoto konceptu
 - Data o nakládání s odpady se týkají finálního nakládání, tzn. mohou být započítány pouze jednou
 - Důsledek: **Produkce > nakládání**
- Respektování tohoto principu neznamena ignorování specifických národních kódů podle předchozí nebo aktuální legislativy, pokud jde o kódy reflektující finální nakládání

Nakládání s odpady: Aktuální data (2019)

Celková
produkce odpadů
37,0
mil. tun

Celkové nakládání
32,5
mil. tun

Další postup

- Dostupné časové řady v aktuální metodice za období 2017-2019
 - Vyhodnocení možností a metod delšího **přepočtu časových řad**
- Řešení **zbývajících rozdílů** mezi výstupy MŽP a ČSÚ
 - Příprava Memoranda o spolupráci
 - Princip: Odstranění rozdílů nebo jejich transparentní vysvětlení
 - Přestože data MŽP lze využít, realizací některých podnětů ČSÚ by bylo možné využitelnost zvýšit
- **Transformace statistického výkaznictví** na doplněk k administrativnímu zdroji
 - Ideální stav: přizpůsobení ISPOP potřebám statistiky

Děkujeme za pozornost.